

ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง
ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นางสาวกนกวรรณ บางภักพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974 - 632 - 306 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16819755

Effects of Implementing Brainstorming Learning Experience
on Young Children's Creativity

Miss Kanokwan Bangpipob

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1995
ISBN 974 - 632 - 306 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง ที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

โดย

นางสาวกนกวรรณ บางภักพ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุคมลักษณ์ กุลพิจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ณัฐ ธีระ...

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อังสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดวงเดือน อ่อนนุ่ม

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน อ่อนนุ่ม)

อุคมลักษณ์ กุลพิจิตร

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุคมลักษณ์ กุลพิจิตร)

กัญญา กาญจนกิจ

.....กรรมการ
(อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กนกวรรณ บางภิกพ : ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง ที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย (EFFECTS OF IMPLEMENTING BRAINSTORMING
LEARNING EXPERIENCE ON YOUNG CHILDREN'S CREATIVITY)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 212 หน้า. ISBN 974-632-306-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง ที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น และความคิด
ริเริ่มของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง
สูงกว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และ
ความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองสูงกว่า กลุ่มที่ได้รับ
การจัดประสบการณ์แบบปกติ ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการ
ระดมสมองหลังการทดลองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิด
ยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง
หลังการทดลองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C340873 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION
KEY WORD: BRAINSTORMING / CREATIVITY / YOUNG CHILDREN

KANOKWAN BANGPIPOB : EFFECTS OF IMPLEMENTING BRAINSTORMING LEARNING
EXPERIENCE ON YOUNG CHILDREN'S CREATIVITY. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. UDOMLUCK KULAPICHITR, Ed.D., 212 pp. ISBN 974-632-306-7

The purpose of this study was to study the effects of implementing
brainstorming learning experience on creative thinking in : originality,
fluency, flexibility, and elaboration of young children.

It was found that :

1. Creativity of young children who learned by implementing
brainstorming learning experience was significantly higher than young
children who learned by using contemporary teaching at the level of .05.
2. Creativity in : originality, fluency, flexibility, and
elaboration of young children who learned by implementing brainstorming
learning experience was significantly higher than young children who
learned by using contemporary teaching at the level of .05.
3. Young children's creativity developed by implementing
brainstorming learning experience after the experiment was significantly
increased at the level of .05.
4. Young children's creativity in : originality, fluency,
flexibility, and elaboration developed by implementing brainstorming learning
experience after the experiment was significantly increased at the level
of .05.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต..... กนกวรรณ บำรุงจิตต์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.อุบลรัตน์ กุลปิชิตร์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา สละเวลาตรวจ แก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำต่าง ๆ รวมถึงการให้กำลังใจ ซึ่งผู้วิจัยได้รับจากท่านอาจารย์ไม่ เพียงแต่ในการทำวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ท่านอาจารย์ยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังที่ กล่าวมาแล้ว แม้แต่ในเรื่องชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ และ ขอระลึกถึงและกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาตรวจสอบและ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญย์สวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรมล ชยุตสาหกิจ อาจารย์อัจฉนา อิศรางกูร ณ อยุธยา ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ ดร.วรรณาท รัก สกฤตไทยที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณอุษณีย์ สิงคาลวณิช เจ้าของโรงเรียนนอร์ธมิดเทร และคณะครู อนุบาลโรงเรียนนอร์ธมิดเทรทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ และกำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงคุณกนกพร พันธุ์เถระ คุณกรกนก รูปประสม คุณณัฐภากร ถนอมตน คุณวิมลลัก สรรคพงษ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณนัยนา อิศสระวิทย์ และคุณยงวัฒน์ ศรีธนาอนันต์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ตลอด จนกำลังใจที่ดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ ทุกคนของผู้วิจัย นายแพทย์จรรยาและ คุณพรรณเพ็ญ ไชยโรจน์ คุณณัฐภูพานต์ สิมาร์ตันและครอบครัวสิมาร์ตัน และที่สำคัญที่สุดคือ นายแพทย์อภิชัย ไชยโรจน์ ที่คอยให้กำลังใจ คำปรึกษา ความช่วยเหลือต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา เพราะทุกท่านที่กล่าวนามมานี้มีส่วนอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ ลุล่วงมาได้

กนกวรรณ บางภักพ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
	สมมติฐานของการวิจัย.....	7
	ขอบเขตของการวิจัย.....	8
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10

บทที่

2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	ความคิดสร้างสรรค์.....	13
	ความหมายของความคิดสร้างสรรค์.....	13
	กระบวนการคิดสร้างสรรค์.....	14
	ทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์.....	16
	องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์.....	20
	พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.....	22
	แนวคิดในการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.....	23
	บทบาทครูในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	27
	การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย.....	29
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การระดมสมอง.....	35
ความหมายของการระดมสมอง.....	35
หลักการในการระดมสมอง.....	35
ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง.....	36
ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมระดมสมอง.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการระดมสมอง.....	38
บทที่	
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 40
	ประชากร..... 40
	ตัวอย่างประชากร..... 40
	การสร้างแผนการจัดประสบการณ์..... 41
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 56
	วิเคราะห์ข้อมูล..... 58
บทที่	
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 60
บทที่	
5	สรุปผลการวิจัย..... 65
รายการอ้างอิง.....	75
ภาคผนวก.....	80
	ภาคผนวก ก..... 81
	ภาคผนวก ข..... 188
ประวัติผู้เขียน.....	212

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เนื้อหาและหน่วยการสอนจากแผนการจัดประสบการณ์..... 45
2	กำหนดการจัดประสบการณ์..... 57
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลอง ของกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองและกลุ่มที่ ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน..... 61
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออหลังการทดลองของกลุ่ม ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมองกับกลุ่มที่ได้รับการ จัดประสบการณ์แบบปกติ ตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาล ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน..... 62
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ของกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการ ระดมสมอง..... 63
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง ของกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการ ระดมสมอง..... 64
7	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้งฉบับ..... 192
8	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการ จัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง กับกลุ่มที่ได้รับการจัด ประสบการณ์แบบปกติตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ปีที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน..... 207
9	คะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง กับกลุ่มที่ได้รับ การจัดประสบการณ์แบบปกติตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้น อนุบาลปีที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน..... 208

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	คะแนนความคิดสร้างสรรค์แยกตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการ จัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง.....	210
11	คะแนนความคิดสร้างสรรค์แยกตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการ จัดประสบการณ์แบบปกติ ตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ปีที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.....	211

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การสร้างแผนการจัดประสบการณ์ด้วยการระดมสมอง.....	43
2	การสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ.....	47